

ЗМЕНИ ДЛЯ БІЗНЕСУ І ЎЛАСНІКАЎ КВАТЭР

СКАРАЧЭННЕ ПАДАТКОВЫХ ІЛЬГОТ — ВЫМУШАНАЯ МЕРА

Асобны блок у законапраекце рэалізаваў частцы мер фіскальнай накіраванасці. Гэта выклікана неабходнасцю кансалідацыі даходаў у бюджэт на ўзроўні зніжанай цэнтралізацыі даходаў, якія абумоўлены і знешняй кан'юнктурай, у першую чаргу ўплывам расійскага падатковага манеўру. Акрамя таго, дзяржаве патрэбныя дадатковыя фінансавыя сродкі, якія будуць накіраваны на раней не запланаваныя выдаткі, якія, у прыватнасці, датычацца фінансавання супрацьдзеяння каранавіруснай інфекцыі. Па гэтым кірунку ў кодэксе прадугледжана адмена асобных падатковых ільгот, а таксама дазволена мясцовым саветам дэпутатаў павышаць стаўку падатку на прыбытак у межах 2 % (гэтыя сродкі накіроўваюцца на рэалізацыю інфраструктурных праектаў).

ПАДАТКІ ДЛЯ ЎЛАДАЛЬНІКАЎ КВАТЭР

У пачатку свайго выступлення Дзмітрый Кійко спыніўся на самым непапулярным рашэнні праекта — адмене падатковай ільготы ў дачыненні да кватэр у шматкватэрных жылых дамах. «Мэта гэтага новаўвядзення — зраўнаваць умовы падаткаабкладання гарадскіх грамадзян (якія валодаюць памяшканнямі ў шматкватэрных дамах) з жылля сельскай мясцовасці, якія з'яўляюцца ўладальнікамі індывідуальнага жылля. Акрамя таго, гэтым рашэннем значна павышаецца рэсурсная база мясцовых бюджэтаў», — сказаў Дзмітрый Кійко.

Мяркуюцца, што ў якасці падатковай базы будзе разліковы кошт кватэр, які вызначаецца Падатковым кодэксам. Да яго будзе прымяняцца стандартная стаўка ў памеры 0,1 %. Разліковы кошт будзе дыферэнцыраваны па гарадах, а таксама па тыпах кватэр. Паводле разлікаў спецыялістаў фінансаванага ведамства, сярэдняя сума падатку па стандартнай кватэры для грамадзян у Мінску складзе каля 50 рублёў у год, у рэгіёнах — каля 25 рублёў.

Пры гэтым захоўваюцца льготы па дадзеным падатку ў дачыненні да пенсіянераў, інвалідаў, шматдзетных сем'яў і іншых неабароненых слаёў насельніцтва.

Карэспандэнт нашага выдання пацікавіўся ў намесніка міністра, як будуць цяпер плаціць такі падатак жылхара гары, у якіх ва ўласнасці больш за адну кватэру. На дадзены момант у дачыненні да такіх грамадзян прымяняецца не стандартная, а павышаная стаўка (2 %) да другой і наступных кватэр.

Мяркуюцца, што з наступнага года і за першую, і за другую кватэры (любую колькасць памяшканняў) уласнікі будуць плаціць падатак па стандартнай стаўцы ў памеры 0,1 % ад разліковага кошту жылля.

КАБ «НУЛЯВЫ» ПАДАТАК НЕ ПЕРАШКАДЖАЎ КАНКУРЭНЦЫІ

Праектам Падатковага кодэкса прадугледжаны шэраг мер, накіраваных на стымуляванне дзелавой актыўнасці, лічыць Дзмітрый Кійко. Перш за ўсё гэта датычыцца пашырэння магчымасцяў па выкарыстанні інвестыцыйнага падатковага выліку, а таксама павелічэння яго памераў. Прадугледжаны меры па спрашчэнні падатковага адміністравання, перш за ўсё яны звязаны з лічбавізацыяй адміністрацыйных працэдур.

Асобны блок датычыцца сістэмных змен на падаткаабкладанні прадпрымальніцкай дзейнасці. «Гэта выклікана шэрагам абставін. У цяперашні час у нас індывідуальная прадпрымальніцкая дзейнасць можа прымяняцца ў розных арганізацыйна-прававых формах. Гэта самазанятая грамадзяне,

індывідуальныя прадпрымальнікі, зольшага мікраарганізацыі. Усе гэтыя суб'екты выкарыстоўваюць розныя сістэмы падаткаабкладання.

У выніку такой разнастайнасці сёння адзначаецца залішня канкурэнцыя паміж самімі суб'ектамі, а таксама выкарыстанне індывідуальнага прадпрымальніцтва (ІП) у схемах па падатковай аптымізацыі. Акрамя няроўнага канкурэнтнага асяроддзя, гэта належным чынам адбіваецца і на даходах бюджэту. За апошнія гады адзначаецца такая тэндэнцыя, што, нягледзячы на рост колькасці суб'ектаў прадпрымальніцкай дзейнасці, доля даходаў ад гэтых катэгорый у бюджэце не павялічваецца і традыцыйна не перавышае прыкладна 2,5 %, — адзначыў Дзмітрый Кійко.

Таму выпрацавана канцэпцыя, мэтай якой з'яўляецца дакладнае размежаванне суб'ектнага складу (самазанятасці, ІП, мікраарганізацыі). У адпаведнасці з гэтай канцэпцыяй у кодэксе прадугледжаны падыходы па змене падаткаабкладання.

САМАЗАНЯТЯ БУДУЦЬ ЗБІРАЦЬ НА ПЕНСІЮ

Асноўныя змены датычацца самазанятасці грамадзян. «Прапануецца значна пашырыць магчымасць для дзейнасці ў дадзенай форме. Такое пашырэнне адбудзецца з 2023 года. Тады ж запрацуе заяўны прынцып. Будуць вызначаны віды дзейнасці, якімі самазанятая не змогуць займацца. А астатнія віды будуць дазволеныя. Асноўны нюанс у тым, што гэтая дзейнасць павінна ажыццяўляцца без прыцягнення наёмных работнікаў», — распавёў першы намеснік міністра.

У планах — распрацоўка лічбавага мабільнага дадатку для самазанятасці. Ён будзе прызначаны для рэгістрацыі і выплаты ўсіх падатковых абавязальстваў. «Устанавіўшы і выкарыстоўваючы гэты дадатак, самазанятая грамадзянін можа весці прадпрымальніцкую дзейнасць без дадатковых адміністрацыйных працэдур, без якой-небудзь дадатковай справаздачнасці. Лічбавы прадукт дазволіць самазанятым працаваць з выкарыстаннем безнаўняўнай аплаты. Будзе магчыма іх узаемадзеянне як з фізічнымі асобамі, так і з арганізацыямі з асобнымі абмежаваннямі. Разлік падатковых абавязальстваў будзе праводзіцца аўтаматычна праз лічбавы дадатак.

«Важнае новаўвядзенне: гэтая сукупная стаўка будзе ўключачаць у сябе ў тым ліку адлічэнні ў Фонд сацыяльнай абароны насельніцтва (ФСАН) Міністэрства працы і сацыяльнай абароны краіны», — растлумачыў Дзмітрый Кійко.

Больш за тое, увядуць новае паняцце — «прафесійны даход». Па праекце дадзенага дакумента аб падаткаабкладанні, прафесійны даход — даход фізічных асоб ад дзейнасці, пры вядзенні якой яны не маюць работадаўца і не прыцягваюць фізічных асоб па працоўных дагаворах і (або) па грамадзянска-прававых дагаворах, а таксама даход ад выкарыстання маёмасці. Па сутнасці, гэта той жа прыбытак самазанятых.

Падатак на прафесійны даход будзе выплачвацца з даходаў фізічных асоб ад рэалізацыі тавараў і паслуг у нашай краіне. Стаўка такога падатку складзе 10 %, а з даходу, які перавысіў на працягу календарнага года 60 000 рублёў, — 20 %. Абкладацца падаткам на прафесійны даход будуць усе паступленні, у тым ліку і папярэдняя аплата, аванс і задатак.

«ІНДЫВІДУАЛЫ» БЕЗ СПРОШЧАНАЙ СІСТЭМЫ ПАДАТКААБКЛАДАННЯ

У сувязі з такім пашырэннем магчымасцяў для самазанятасці з 2023 года таксама мяркуюцца скарачэнне відаў дзейнасці, якія можна ажыццяўляць індывідуальным прадпрымальнікам.

«Тут рэалізоўваецца адваротны падыход: будуць вызначаны некалькі відаў дзейнас-

ці, пры ажыццяўленні якіх можна будзе рэгістравацца як ІП з прыцягненнем наёмных асоб не больш за тры чалавекі. З улікам скарачэння сфер дзейнасці індывідуальных прадпрымальнікаў і таго, што асноўная іх маса пярэйдзе ў самазанятых, мяркуюцца карэкціроўка ўмоў падаткаабкладання для ІП. З 2022 года для асобных відаў дзейнасці абмяжоўваецца магчымасць прымянення спрашчанай сістэмы падаткаабкладання, скарачаюцца сферы прымянення адзінага падатку. Мяркуюцца, што з 2023 года для ІП застаецца магчымасць прымянення толькі агульнай сістэмы падаткаабкладання, гэта значыць, з выплаты падаходнага падатку з розніцы паміж даходамі і выдаткамі», — заявіў Дзмітрый Кійко.

АД ІП ДА МІКРААРГАНІЗАЦЫІ

Індывідуальным прадпрымальнікам з наёмнымі работнікамі прапануецца альтэрнатыву — магчымасць пераходу ў мікраарганізацыі. Гэта будзе ўжо юрыдычная асоба, для якой захоўваецца магчымасць прымянення спрашчанай сістэмы падаткаабкладання. Для гэтага ўстанаўліваюцца адзіныя крытэрыі. «Пры гэтым у частцы выручкі гэтыя крытэрыі пашыраюцца. Гранічны крытэрыі будзе каля 2,15 млн рублёў выручкі ў год. Да дасягнення гэтай выручкі будзе магчыма прымяненне спрашчанай сістэмы падаткаабкладання. Мяркуюцца ўсталяваць колькасць работнікаў да 50 чалавек, а таксама адзіную стаўку падатку пры спрашчанай сістэме ў памеры 6 %», — дадаў Дзмітрый Кійко.

ТОЙ НЕ ПАМЫЛЯЕЦА, ХТО АД ПРАЦЫ ХІЛЯЕЦА

Якіх вынікаў ад дадзеных змяненняў збіраецца атрымаць Мінфін, на якія выніковыя лічбы разлічвае? Першы намеснік міністра адзначыў, што сукупнасць усіх прапаноў дазволіць выразна размежаваць склад суб'ектаў прадпрымальніцтва, ліквідаваць перадумовы для прымянення схем па падатковай аптымізацыі, захаваць зразумелы і просты ўмовы для бізнесу, а таксама павысіць узровень удзелу грамадзян у фарміраванні даходаў бюджэту.

Разам з тым Мінфін не чакае, што адразу ж будзе атрымані фіскальны эффект ад такіх мер. Дзмітрый Кійко заявіў: «Мы разумеем, што павінен прайсці трансфармацыйны перыяд, пакуль суб'екты размяркуюцца па прапанаваных катэгорыях — самазанятасці, ІП, мікраарганізацыі. Тым не менш пасля таго, як гэтая сістэма цалкам запрацуе, яе патэнцыйны эффект ацэньваецца намі ў памеры 100—200 млн рублёў у год з улікам адлічэнняў у ФСАН. Перш за ўсё гэта будзе спрыяць павышэнню рэсурснай базы мясцовых бюджэтаў, якія змогуць накіроўваць сродкі на інфраструктурныя і іншыя сацыяльныя мэты».

ЗАКОНЫ ТРЭБА ВЫКОНВАЦЬ, АЛЕ І ЎЛІЧВАЦЬ МЕРКАВАННЕ БІЗНЕСУ

Сустаршыня праўлення, дырэктар Бізнес-саюза прадпрымальнікаў і наймальнікаў імя прафесара М. С. Куняўскага Жанна ТАРАСЕВІЧ на сустрэчы з журналістамі заявіла аб тым, што гэты праект закона патрабуе сур'ёзнай ацэнкі юрыстаў і іншымі экспертамі. На гэта ў бізнес-супольнасці пакуль проста не было часу.

«У той жа час варта адзначыць, што гэта спроба выраўнаваць канкурэнтнае асяроддзе паміж суб'ектамі гаспадарання незалежна ад арганізацыйна-прававой формы ўлас-

насці, стымуляваць рост бізнесу ад больш дробнага да больш буйнога. Калі паглядзець на прадугледжаныя праектам стаўкі, мы бачым: калі бізнес будзе расці, то хутчэй за ўсё падаткаў давядзецца плаціць менш. З пункту гледжання адміністравання таксама ёсць свае плюсы. Спрашчаюцца некаторыя моманты па пытаннях электроннага дэкларавання, асабістага кабінета і іншыя», — адзначыла яна.

Прадстаўнік бізнесу звярнула ўвагу на неабходнасць ацэнкі ўплыву прапанаваных змяненняў на цэны, занятасць, а таксама звязаных з навацыямі адміністрацыйных выдаткаў. «Таксама важна, наколькі зручна і проста самазанятым будзе працаваць з лічбавай платформай, бо сярод іх не толькі моладзь, якая лёгка абыходзіцца са смартфонамі. Акрамя таго, неабходна правесці тлумачальную работу з насельніцтвам і расказаць аб перавагах той ці іншай арганізацыйна-прававой формы прадпрымальніцкай дзейнасці. Цяпер ідуць кансультацыі з бізнесам, усе гэтыя пытанні будуць яшчэ абмяркоўвацца», — дадала Жанна Тарасевіч.

Старшыня Рэспубліканскага саюза прамыслоўцаў і прадпрымальнікаў Аляксандр ШВЕЦ

адзначыў, што прапанаваныя змены ў Падатковы кодэкс маюць пад сабой аб'ектыўныя перадумовы і накіраваны на барацьбу з нядабрасумленнай канкурэнцыяй. Аднак ён выказаў асцярогу з прычыны таго, наколькі хутка і эфектыўна бізнес адаптуецца да планаваных навацый. Паводле слоў Аляксандра Швеца, найбольш магутны ціск падатковага адміністравання адчуюць індывідуальныя прадпрымальнікі. «Мы прагназуем, што частка з іх сыдзе ў самазанятасць, і, на нашу думку, яны будуць плаціць у бюджэт значна менш. Частка з іх (досыць маленькая) пярэйдзе ў мікраарганізацыі. Нейкая частка ІП будзе заставацца ў прамежкавым становішчы. Ужо цяпер у нас ёсць цэлы шэраг пытанняў, якія патрабуюць адказу. Нашым калегам з падатковага ведамства і Мінфіна давядзецца даваць цэлы шэраг тлумачэнняў. А па тлумачэннях, якія даюць дзяржаўныя органы, правахоўнымі органамі яны не прымаюцца як дакумент, што мае выразную прававую прыроду», — заявіў Аляксандр Швец.

Ён лічыць, што бізнес павінен шукаць кампрамісы і разумець цяжкасці напаўняльнасці бюджэту. «Не ўсе рашэнні дзяржорганаў нам падабаюцца, але, нягледзячы на гэта, іх трэба выконваць, таму што ад гэтага залежыць стабільнасць усёй грашова-кредытнай сістэмы краіны. Таму і бізнес-саюзы, і Міністэрства фінансаў настроены на канструктыўны дыялог».

У КРЫЎДУ НЕ ДАДУЦЬ

Пасля выступлення прадстаўнікоў бізнесу Дзмітрый Кійко запэўніў, што прымуць меры для спрашчэння адаптацыйнага, трансфармацыйнага перыяду, калі індывідуальныя прадпрымальнікі павінны будаць прыняць рашэнне перайсці ў новую катэгорыю (самазанятасці альбо мікраарганізацыі).

Па словах прадстаўнікі Мінфіна, мяркуюцца распрацоўка асобнага парадку, які будзе рэгламентаваць такі спрашчаны пераход. За індывідуальнымі прадпрымальнікамі будуць аўтаматычна захоўвацца ўсе дазволы і ліцэнзіі. Будуць вырашацца пытанні, звязаныя з юрыдычным адрасам ІП, з наяўнасцю абавязальстваў. Усё гэта плануецца ўрэгуляваць у асобным заканадаўчым акце, каб зрабіць такі пераход максімальна бязбольным.

Сяргей КУРКАЧ.